

Бунтурі Ю. В.,

старший викладач

Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

Ніконов С. І.,

старший викладач кафедри інтелектуальних комп'ютерних систем

Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

ДРІЛЛІНГ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ

Анотація. У статті здійснюється опис однієї з сучасних методик викладання іноземних мов під назвою дріллінг. Аналіз пропонованої методики реалізується на матеріалі німецької та англійської мов і пропонує ознайомлення з принципом функціонування й особливостями використання методики дріллінг під час вивчення однієї з іноземних мов. У контексті критичного огляду матеріалу пропонується перелік онлайн-інструментів, які базуються на механізмі цієї методики.

Ключові слова: дріллінг, мережа Інтернет, онлайн-інструмент, прийом запам'ятовування, сучасні методики викладання.

Постановка проблеми. Пошук ефективної й оптимальної методики для оволодіння будь-якою іноземною мовою вже тривалий час викликає активні дискусії як серед зацікавлених у вивченні, так і серед дослідників цієї проблематики. Як відомо, визначення найбільш ефективної методики вивчення іноземної мови вимагає ґрунтовного ознайомлення з цілою низкою різноманітних методів і прийомів, тому що ефективність оволодіння іноземною мовою має індивідуальний характер і є суб'єктивно зумовленою. У контексті вивчення сучасних методик особливої уваги заслуговує новітня методика дріллінг, яка демонструє доцільність і необхідність детального аналізу, з огляду на швидкість збільшення словникового запасу мови й ефективне запам'ятовування певних конструкцій або структур. Актуальність дослідження цієї теми зумовлена підвищенням інтересом до вивчення сучасних методик оволодіння іноземними мовами в умовах процесів глобалізації й інтеграції [1, с. 9–11].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати аналізу зазначеної проблематики знаходимо у наукових працях таких дослідників, як О. Комар, Р. Мартинова, В. Ягупов, С. Балльвег, Л. Бранд, Х. Мігчіан, Н. Вюфель, Д. Хармер, І. Шеффлер та багатьох інших видатних вчених.

Мета статті полягає в ґрунтовному аналізі особливостей використання методики дріллінг у вивченні німецької та англійської мов. Об'єктом наукового пошуку є методика дріллінг як ефективний прийом вивчення певних лексико-семантичних конструкцій або структур. Предмет дослідження визначається описом цілої низки особливостей і переваг, які може містити обрана методика. У ході вивчення теми здійснюється також огляд потенційних труднощів, які можуть виникати під час застосування розглянутої методики вивчення англійської та німецької мов.

Виклад основного матеріалу. Варто почати з того, що методика дріллінг вже тривалий час використовується викладачами іноземних мов, демонструючи особливу ефективність

у роботі з новачками. Під поняттям «дріллінг» розуміємо процес багаторазового повторення лексичної або граматичної вправи. Отже, зміст пропонованої методики полягає у багаторазовому повторенні певних конструкцій або структур [2, с. 26–27].

Ознайомлення з методикою дріллінг демонструє цілу низку переваг, що дає можливість швидко й ефективно оволодіти не лише лексико-граматичною структурою мови, але й ознайомитися з її фонетичним аспектом. До переваг належать:

- 1) запам'ятовування точних структур з метою досягнення швидкості говоріння;
- 2) запам'ятовування нових лексичних одиниць у контексті вже готових побудованих понадфразових єдностей;
- 3) запам'ятовування певних граматичних конструкцій;
- 4) запам'ятовування інтонаційних моделей базових структур мови, яка вивчається.

Методика дріллінг не демонструє також жодних труднощів у застосуванні. Викладач готує текст, у якому пропонується певна лексична одиниця або структура для вивчення. У контексті викладеного теоретичного матеріалу пропонуємо також практичне застосування вивченої методики:

Meine Familie ist eine durchschnittliche typische ukrainische Familie, die aus 7 Personen besteht: meiner Mutter, meiner Tante, meinen Brüdern, meinen Großeltern und mir. Was meine Mutter betrifft, ist sie eine schöne Frau mit blondem Haar und blauen Augen, 36 Jahre alt, sie ist Apothekerin von Beruf und arbeitet als Leiterin einer Apotheke schon viele Jahre. Meine Mutti ist geschieden. Darum ist sie unser Ernährer. Sie verdient Geld für die ganze Familie und arbeitet sehr viel, um ihrer Existenzminimum zu sichern. Meine Mutti ist geschieden, trotzdem ist sie sehr lebensfroh. Sie erzieht mich allein, darum ist sie streng, aber tolerant. Meine Tante Alla ist 44 Jahre alt und arbeitet auch als Apothekerin schon viele Jahre. Sie ist eine schöne Frau, hat einen großen Interessenkreis und sorgt für die ganze Familie sehr warm und liebesvoll. Tante Alla hat 2 Söhne. Sie heißen Sergej und Denis. Die beiden Brüder arbeiten schon und wohnen in Kiev. Sergej ist 26 Jahre alt und ist Pharmazeut von Beruf. Denis ist 23 Jahre alt und ist Wirtschaftswissenschaftler von Beruf. Die beiden Jungen beschäftigen sich mit dem professionellen Photo und haben sogar ihr eigenes Photostudio (sie mieten einen Raum in Kiev). Ich liebe meine Vettern sehr, sie sind meine Schutzengel, die vom Himmel herabgestiegen sind, um mich während des Lebens zu begleiten und mir in einem schweren Augenblick des Lebens zu helfen. Was meine Großeltern betrifft, sind sie Rentner. Sie führen den Haushalt und sorgen für die ganze Familie. Sie haben immer ein offenes Ohr für mich und unterstützen mich non stop.

Пропонований текст є матеріалом для роботи з мовним рівнем А2, який націлений на оволодіння цілою низкою

граматичних явищ і лексичних одиниць, що передбачає розуміння ізольованих фраз та широко вживаних виразів, які є необхідними для повсякденного життя, здійснення покупок, орієнтування у місцевій географії та для спілкування на роботі. Цей текст описує власну сім'ю, а тому є необхідною інформацією у межах повсякденного спілкування. За допомогою методики дрільлінг відбувається багаторазове повторення певних лексичних одиниць із їх граматичним керуванням і таким семантичним оточенням, що прискорює процес запам'ятовування [3, с. 189]. Крім того, варто зауважити, що важливою передумовою запам'ятовування підкреслених лексичних одиниць і словосполучень є рекомендоване прослуховування дискурсивного фрагмента. Наступний крок пропонує повторення пропонованого тексту вголос за диктором, із рекомендованою паузацією після кожного речення. Важливим аспектом вважається можливість пояснення певних граматичних явищ або ж переклад незрозумілих лексичних одиниць, що визначає важливість ролі вчителя. Такий прийом можна також урізноманітнити, використовуючи надалі пропоновану структуру або лексичну одиницю в іншому контексті.

Наступний приклад на матеріалі німецької мови демонструє застосування методики дрільлінг у контексті роботи з новачками. Для вивчення й ефективного запам'ятовування елементарних базових граматичних конструкцій і лексем використовуємо до прикладу такі надфразові єдності:

<i>ich bin Student</i>	<i>я студент</i>
<i>du bist Student</i>	<i>ти студент</i>
<i>er, sie, es ist Student</i>	<i>він, вона, воно студент</i>
<i>wir sind Studenten</i>	<i>ми студенти</i>
<i>ihr seid Studenten</i>	<i>ви студенти</i>
<i>sie sind Studenten</i>	<i>вони студенти</i>
<i>Sie sind Student</i>	<i>ви студент</i>

Ця вправа пропонує вивчення відмінювання дієслова *sein* та особових займенників *ich, du, er, sie, es, wir, ihr, sie, Sie*. Пропоновану вправу можна урізноманітнити іншими лексичними одиницями замість *Student, Studenten*.

Доцільно проілюструвати досліджувану методику дрільлінг також на матеріалі англійської мови. Пропонуємо вправу для початкового рівня оволодіння англійською мовою:

<i>It is an apple.</i>	<i>Це яблуко.</i>
<i>It is yellow.</i>	<i>Воно жовте.</i>
<i>It is a plum.</i>	<i>Це слива.</i>
<i>It is blue.</i>	<i>Вона синя.</i>
<i>It is a tomato.</i>	<i>Це помідор.</i>
<i>It is red.</i>	<i>Він червоний.</i>
<i>It is a potato.</i>	<i>Це картопля.</i>
<i>It is brown.</i>	<i>Вона коричнева.</i>

Такий прийом пропонує вивчення стверджувальної форми *It is*. На першому етапі реципієнт здійснює прослуховування пропонованих речень. Наступним етапом є їх прочитання й озвучення з перекладом. Заключний етап методики дрільлінг – повторення та запам'ятовування цієї конструкції, з потенційно можливою заміною іменників. Крім того, щоб урізноманітнити процес вивчення, можна відтренувати конструкцію *it is* у заперечній формі *it is not*:

<i>It is not an apple.</i>	<i>Це не яблуко.</i>
<i>It is not yellow.</i>	<i>Воно не жовте.</i>
<i>It is not a plum.</i>	<i>Це не слива.</i>
<i>It is not blue.</i>	<i>Вона не синя.</i>
<i>It is not a tomato.</i>	<i>Це не помідор.</i>
<i>It is not red.</i>	<i>Він не червоний.</i>
<i>It is not a potato.</i>	<i>Це не картопля.</i>
<i>It is not brown.</i>	<i>Вона не коричнева.</i>

Популярними та запитаними онлайн-інструментами, які використовують методику дрільлінг і пропонують оволодіння англійською мовою з нульового рівня, є онлайн-сервіси *Lim-english.com* та *Drill.city*. Уроки починаються з елементарних структур і простих лексем, із поступовим переходом до більш складних конструкцій і лексичних одиниць. Варто також наголосити, що всі речення, тексти й окремі лексичні одиниці на цих сайтах озвучуються професійними американськими дикторами, що сприяє ефективному тренуванню сприйняття на слух.

Як зауважувалося, досліджувана методика дрільлінг є особливо ефективною на початковому етапі вивчення та належить до новітніх методик навчання іноземної мови, з огляду на популярність використання в модусах «вчитель – учень» і «мережа Інтернет – учень». Однак, крім перелічених переваг, варто наголосити, що дрільлінг розглядається як допоміжний метод у вивченні певної іноземної мови. Як відомо, вивчення іноземної мови – це тривалий і складний процес, який завжди позиціонується як індивідуально зумовлений [4, с. 5]. Однак застосування цього методу як основного є неефективним. Крім того, модус «вчитель – учень» демонструє кращі та стійкіші результати запам'ятовування певних лексико-граматичних структур. Взаємодія з викладачем дозволяє передбачити подальший хід навчального процесу та запобігти цілій низці труднощів і непорозумінь, які можуть виникати, насамперед, на початковому етапі оволодіння іноземною мовою. Особливої уваги й ефективності ця методика набуває в системному використанні у сукупності з багатьма іншими методиками. У ході навчального процесу виникають завдання, які не здатна подолати жодна методика навчання іноземним мовам [5, с. 18]. Вагому роль відіграє спілкування з живою людиною, яка може позиціонуватися також як стимул і мотивуючий фактор для подальшого ефективного оволодіння обраною для вивчення іноземною мовою [6, с. 115]. Методика дрільлінг базується, передусім, на роботі мозку та пам'яті людини. Використання пропонованої методики в онлайн-модусі сприяє швидкому запам'ятовуванню окремих лексичних одиниць, що може використовуватися, як вже зазначалося, як допоміжний прийом навчання.

Висновки. Аналізуючи результати дослідження цілої низки друкованих праць і джерел у мережі Інтернет, варто наголосити, що методика дрільлінг є популярною та запитаною з таких причин: по-перше, пропонована методика навчання може реалізуватися не лише з допомогою викладача або підручника, але й за умови використання онлайн-інструментів, які доступні в мережі Інтернет. По-друге, відбувається не лише запам'ятовування певних лексико-граматичних явищ, але й загальне тренування пам'яті людини. Імплементация пропонованої методики демонструє переважно позитивні відгуки та стійкі результати. Подальшим вектором пропонованого наукового дослідження вважаємо детальний аналіз наступних ефективних методик вивчення німецької та англійської мов і опис найбільш поширених переваг і труднощів у контексті практичної імплементатії цієї чи іншої методики.

Література:

1. Глушок Л.М. Застосування інтерактивних методів при викладанні англійської мови у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії. Педагогічний дискурс. 2010. № 8. С. 56–59.
2. Зазнобина Л.С. Стандарт медиаобразования, интегрированного с различными школьными дисциплинами. Стандарты и мониторинг в образовании. 1998. № 3. С. 26–34.
3. Духаніна Н.М. Медіатехнології як мотивація студентів до навчання. Вища освіта України. 2008. Т. 5. № 12. С. 189–193.
4. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти. Іноземні мови в навчальних закладах. 2003. № 4. С. 21–23.
5. Коновалов О.Ю. Інтернет і його вплив на розвиток закладів середньої, професійної та вищої освіти Америки і Європи. Нові технології навчання. Вип. 33. С. 91–95.
6. Панченко В. Інноваційні технології навчання англійської мови студентів університету. Актуальні питання іноземної філології. 2016. № 4. С. 115–120.

Бунтури Ю. В., Никоноров С. И. Дриллинг при изучении немецкого и английского языков

Аннотация. В статье осуществляется описание одной из современных методик преподавания иностранных язы-

ков под названием дриллинг. Анализ предлагаемой методики реализуется на материале немецкого и английского языков и предлагает ознакомление с принципом функционирования и особенностями использования дриллинга при изучении одного из иностранных языков. В контексте критического обзора материала предлагается перечень онлайн-инструментов, которые базируются на механизме данной методики.

Ключевые слова: дриллинг, онлайн-инструмент, прием запоминания, сеть Интернет, современные методики преподавания.

Bunturi Y., Nikonorov S. Drilling in learning of German and English

Summary. The article describes one of the modern methods of teaching foreign languages called drilling. The analysis of the proposed method is realized on the material of German and English languages and offers an introduction to the principle of functioning and features of the use of the method of drilling during the study of one of the foreign languages. In the context of a critical review of the material, a list of online tools is proposed based on the mechanism of this methodology.

Key words: drilling, Internet network, online tool, memorization, modern teaching methods.